Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 18-го ПАДОЛИСТА 1920. ЧИСЛО 139. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, NOVEMBER 18, 1920. No. 139.

КОНЕЦЬ АВАНТУРИ ВРАНГЕЛЯ.

Большевики на границі Галичини. --- Польща розброює армію Петлюри.

З РОСІЇ.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАНЯЛИ СЕВАСТОПОЛЬ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 15. падолиста. (А. П.) — **Севастополь впав в руки совітських військ о 3. годині вечером в неділю, після того, як місто опорожнено згідно з уложеними плянами.**

Ґенерал Врангель полишив місто останній і удався на поклад російського корбаля „Корнілов". серед окликів війска.

Баронова Врангелиха і ріжні чужоземні місії знайшли приміщенне на француськім кораблі „Валодек-Руссо".

Пять большевицьких армій, які йшли на Врангеля, числили понад 100 тисяч людий. З того було 20.000 кінноти, поділеної на 3 групи. Кіннота під проводом ґенерала Буденного, який полишив протибольшевицькі війска і перейшов на сторону большевиків, потерпіла дуже значні втрати, особливо в офіцирах.

ОГОНЬ ЗНИЩИВ СКЛАДИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Огонь, який повстав припадково, знищив дуже цінні магазини Американського Червоного Хреста в Севастополі. Частину товарів Американської Заграничної Корпорації і инших фірм виратовано.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАНЯЛИ ЦІЛИЙ КРИМ.

ПАРИЖ, 15. падол. — Неурядові вісти доносять, що большевики запанували над цілим Кримом. Около 40.000 осіб забрано зі Севастополя, а ґенерал Врангель просив американські кораблі, щоби вони ратували ранених перед убийствами большевиків.

Богато утікачів не могло знайти місця на кораблях і вони лишилися в Севастополі. Їх число виносить около 100.000 осіб.

ВРАНҐЕЛЬ В ЦАРГОРОДІ.

ЛОНДОН, 16. падол. — Ґенерал Врангель прибув до Царгороду на покладі корабля „Корнілов", як про це сповіщає депеша до „Ексчендж Телеграф Ко." з того міста.

Військове звідомленне з Москви, видане в понеділок, доносить про занятте Сімферополя, 37 миль на північний схід від Севастополя.

Оголошуючи занятте Феодосії на полудневивім сході Криму, говорить звідомленне, большевики взяли бранців з трийцять ріжних полків і величезну добичу, а потім кінчить: „Ворог есть здеморалізований і втікає в переполосі".

Дальше сказано в звідомленню, що ґенерал Врангель видав розказ, що він розвязує свою армію тому, що аліянти відмовили дальшої помочі. Він дозволяє кождому жовнірови або піддатися большевикам, або втечи разом з другими.

АЛІЯНТИ ЩЕ НЕ КАПІТУЛЮЮТЬ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИКАМИ.

ПАРИЖ, 16. падол. — **Пораженне ґенерала Врангеля ще не значить, що Франція визнасть большевиків, сказано сьогодня в уряді закордонних справ.**

Француське правительство настроєне з недовірєм що до дальших військових операцій в Росії під теперішню пору, бо не можна на разі знайти, де була би підстава до дальшої організації армії.

Василь Маклаков, посол ґенерала Врангеля в Парижі, сказав, що пораженне Врангеля не закінчить боротьби проти большевиків: „Ми ніколи не зрезиґнуємо з боротьби проти большевизму", — сказав він. „Є ще инші способи, кромі орудування армією й амуніцією, якими большевиків можна побороти і боротьба мабуть зачнеться безкровними способами".

Третя армія Врангеля ще ціла на Україні — як пояснював Маклаков — і це може бути підставою до нових операцій. Він казав, що настрій русских селян що дня більш ворожий до большевиків, а це додає охоти тим, що з ними безнастанно воюють.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПОБІДИ НАД БАЛАХОВИЧЕМ І ПЕТЛЮРОЮ.

ЛОНДОН, 15. падол. — **Урядове советське звідомленне, видане в неділю в Москві, звучить:**

„В околиці Мозира, 125 миль на північний захід від Київа, наші війска, по завзятій боротьбі, заняли село і стацію Каленковичі.

„В околиці Проскурова і Нової Ушиці наші війска побили 3 дивізії Петлюри і заняли цілий ряд становищ коло Нової Ушиці.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

СТАНОВИЩЕ АМЕРИКИ ПІСЛЯ ПОРАЖЕННЯ ВРАНҐЕЛЯ НЕЗМІНЕНЕ.

ВАШІНҐТОН, 15. падолиста. (Пр. Тел). — Знищенне армії ґенерала Врангеля не змінить політики Злучених Держав до советської Росії. Хоч не мож переочити значіння пораження ґенерала Врангеля для Росії і цілого світа, а особлива для Польщі, урядники у Вашінґтоні думають, що події на Кримі не рішать долі Росії. Це також зовсім не вплине на зміну становища американського правительства супроти большевицького режіму.

Від давна вже панував у Вашінґтоні погляд, що чужа інтервенція в Росії скорше продовжить ніж приспішить упадок большевицької власти. Її мож повалити лише внутрішним процесом, а не заграничним примусом.

НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

Зметенне армії ґенерала Врангеля дасть большевикам змогу перенести свої війска на польський фронт і тоді зовсім не було би несподіванкою, коли би наново прийшло до ворожих кроків межи большевиками й Польщею.

Підписанне перемиря в Ризі зовсім не заводить мира межи Польщею і советами. Це лише здержало ворожі кроки межи Поляками й Москалями на умовах, які були кориснійші для Поляків ніж для Москалів. З того виходить, що большевики хотіли заключити перемирє за всяку ціну, щоби лише могли забрати свої війска з польського фронту проти Врангеля.

Тепер мож надіятися нового походу большевиків на Варшаву і не було би це ніякого несподіванкою, коли би договір в Ризі показався лише „запискою на папері".

ВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНҐ МОЖЕ ПОЇХАТИ ДО МЕКСИКА.

БРАВНСВИЛ ТЕКСАС, 16. падолиста. (Пр. Тел.). — Вибраний президент Гардинґ дістав запрошенне від ґенерала Обреґона, вибраного президента Мексика, щоби прибув до міста Мексика на його інавґурацію на день 30 падолиста.

Запрошенне передав Гардинґови специяльний висланник Обреґона, одначе Гардинґ відповів, що йому тяжко буде поїхати до Мексика, він одначе поробить приготовання до такої подорожи кораблем до Вера Круз.

З НАРАД ЛІҐИ НАРОДІВ.

ТЕЛЕҐРАМА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО КОМІТЕТУ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ.

В понеділок, дня 15. падолиста, вислала Екзекутива Українського Народнього Комітету слідуючу телеґраму до Ліґи Народів в Женеві:

Сер Ерик Дроммонд, Ґенеральний Секретар

Ліґи Народів, Женева, Швайцарія.

В імени міліона Американців, українського роду, Український Народній Комітет в Злучених Державах пересилає Лізі привіт, а рівночасно жадає справедливости для українського народу, а то: усунення варварських польських військ з українських земель, Східної Галичини, Холмщини, Волині; усунення румунської окупації з Української Буковини; признання незалежности Української Республики.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ КОМІТЕТ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ:

Володимир Лотоцький, голова;

Іван Добрянський, секретар.

ПРЕДСІДАТЕЛЕМ НАРАД ЛІҐИ НАРОДІВ ВИБРАНО БЕЛЬҐІЙЦЯ.

ЖЕНЕВА, 15. падол. („Н. Й. Таймс"). — Перший раз в історії людства зіхалися представники 41 народів на спільну нараду, яку отворено сьогодня. Всі важні держави світа були заступлені, з вимкою Америки, Росії, Німеччини і Мексика.

Президентом зібрання вибрано Павла Геймана, представника Бельґії 35 голосами, після зложення ріжних привітів.

Пополудневе засіданне посвячено на вибір шістьох комісій для ріжних важних справ та на полагодженне инших технічних трудностий. Межи італійським делеґатом Тітоні, англійським льордом Робертом Сесилом і француським Реном Вівіяні прийшло до острої перепалки в справі допущення нових держав, як Австрії, й Албанії.

Остра боротьба велася за тему межи Вівіяні, який домагався довірочности і Льордом Робертом Єсил, який був за прилюдностю. Скінчилося компромісом, а то, що комісії мають самі постановляти, чи засіданне есть довірочне, чи прилюдне. Протоколи комісійних нарад мають бути оголошені сейчас після засідання.

Велика президія.

Сьогодня рано запропоновано, щоби вибрати 12 віцепрезидентів, а з них 6 мало би бути предсідателями 6 комісій. Представник Індії зажадав, щоби 3 з них було вибраних з неевропейських рас; а його попер представник Японії і внесенне принято.

Нема Німеччини.

Німеччина не внесла просьби о принятте її до Ліґи, але її делеґати крутяться в Женеві і стараються вивідатися про настрій межи делеґатами.

Хоч Німеччина має своїх прихильників, то опозиція під проводом Франції буде завзято поборювати внесенне на принятте Німеччини в склад Ліґи.

ТАЙНІ ЗАСІДАННЯ КОМІСІЙ.

ЖЕНЕВА, 16. падол. („Н. Й. Таймс".). — Дипльомати зі старої школи взяли керму над зібраннем Ліґи Народів і придумали спосіб тайних нарад для поодиноких комісій.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАНЯЛИ КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ.

ТЕРНОПІЛЬ, Галичина, 15. падол. (Ассошіейтед Пресс"). — **Советські війска заняли Каменець Подільський, а українські війска цофаються в неладі. Польські власти по сім боці Збруча видали розказ розброїти кождий український відділ, який перейде через ріку, щоби втечи перед червоною армією. Масі біженців шукають ратунку в Польщі.**

ПЕТЛЮРА ЗНОВА ВІДЖИВАЄ.

(Телеґрафує Вилиям Неш, кореспондент „Н. Й. Ґлобу").

ВАРШАВА, 15. падолиста. — Три малі війни, ведені малими провідниками, йдуть тепер проти большевиків на або близко східної границі Польщі. Найдальше посунений на полудне есть **Петлюра, ґетьман (?) України.** Сейчас побіч нього есть армія Врангеля під проводом ґенерала Пермикіна, а на півночи находиться Балахович і Савінков. Ті провідники мають дуже противні цілі. На разі вони злучені ненавистю до большевиків, але тяжко сказати, що вони зробили би на випадок побіди.

Гетьман Петлюра представляє найпостійнішу ґрупу на Україні. Він має цивільну адміністрацію, добре зорґанізовану в Каменці Подільськім, і армію, зложену з 50.000 людий під проводом ґенерала Павленка, розкинену на фронті довгім 100 миль від Винниці до Дніпра. Приходять вісти, що межи тими провідниками нема згоди. **Одна польська ґазета заґналася аж так далеко, що оголосила, що Петлюру скинув і замкнув до вязниці ґенерал Павленко.** Цей останній есть російським офіциром і щиро ненавидить большевиків. Знатоки кажуть, що лише брак амуніції не дає йому маширувати на Київ. На разі українська армія стоїть тихо тому, що заключено потихо розем зі советами.

Війска Врангеля, в силі яких 16.000 людий, здається йдуть разом з ґенералом Павленком межи Проскуровом і Рівним. З початку вони хотіли перебитися до Врангеля, але опісля занехали цей плян, коли Врангель мусів був податися на Крим. Їх провідник, ґенерал Пермикін, не має зовсім політичної склонности до ґенерала Петлюри. Він бореться за сильну, відроджену Росію і навіть в засаді не допускає независимости України.

Рух Валаховича на півночи есть більше замотаний. Балахович есть Білорусином зі сильними слідами польського походження. Він ніби воює за независимість Білоруси, але як далеко і на чию користь, не есть ясним. Його війска мають виносити 40.000 людий. Його політичним покровителем есть Борис Савінков, голова умірковaного крила русскої соціялістичної партії.

З ПОЛЬЩІ.

ПОЛЬСЬКО-РУССКІ ПЕРЕГОВОРИ.

РОЗПОРЯДЖАЮТЬСЯ УКРАЇНОЮ.

РИҐА, 15. падол. — Конференція межи Адольфом Йоффе, предсідателем советської мирової делеґації і М. Домбскім, предсідателем польської делеґації відбувалася в неділю при замкнених дверех. Її вислідом була угода, яка звучить:

Перше: Польські війска розпічнуть свій відворот до означеної границі не пізнійше, як о півночи 19. падолиста.

Друге: Польща буде дальше покривати біжучі видатки цукроварень відступлених Україні, а Україна зобовязується звернути Полякам в нагороду 70 процент випродукованого цукру.

Трете: Спільна комісія має бути установлена обома правительствами, щоби випрацювати подрібні точки угоди.

Четверте: На випадок знищення цукроварень, Україна буде звільнена від обовязку звертати цукор".

ВЖЕ Й ФРАНЦІЇ ЗАБОГАТО ПОЛЬСЬКОЇ ЗАХЛАННОСТИ.

(Тел. до „Н. Й. Таймса").

ПАРИЖ, 16. падолиста.—Навіть француська преса, звичайно все прихильна Полякам, починає показувати своє невдоволенне з діл і намірів ґенерала Жельґуского у Вильні. Кількох письменників висловлює надію, що конференція в Женеві дійсно зможе показати Полякам причини, ізза яких вони повинні приняти услівя мира з большевиками. Урядовий погляд висловив влучно один дипльомат: „Ледви ми залатаємо одну діру, а вже показується друга, ще більша".

До Парижа наспіли вісти, що Лотиші роблять приготовання, щоб помогти Литовцям і що вже робиться начерк союза Балтійських держав, на підставі котрого Лотиші обіцюють йти на оборону Ковна, а Литовці обіцюють помагати в обороні Двинська.

„Що за добра нагода", — каже ґазета „Там" — „для балтійських Німців і большевиків виступати оборонцями малих народів".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ПЕРЕМИРЄ МЕЖИ ТУРЕЧЧИНОЮ И ВІРМЕНІЄЮ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 11. падол. — Вірменське урядове звідомленне з дня 7. падолиста звіщає, що підписано перемирє межи Вірменами й Турками на таких услівях:

Вірменські війска мають цофнутися зі західного берега Арпахаї, а підчас мирових переговорів Турки будуть держати твердиню і стацію Александрополь.

ІТАЛІЙСЬКО-СЕРБСЬКИЙ МИР.

ВАШІНҐТОН, 11. падолиста. (Пр. Тел.). — Джозеппе Брамбілля, виконуючий обовязки італійської амбасади, повідомив сьогодня секретаря закордонних справ Колбія, що Італія і Югославія дійсно закінчили свої непорозуміння про Фіюме і дальматинські острови. Фіюме має бути вільним містом, одначе має становити частину італійської території, а границя в Дальматії і Істрії потягнена після згоди представників обох держав.

ПОБІДА КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРТІЇ В ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ, 16. падолиста. (А. П.). — Кабінет премієра Венізельоса зрезиґнував сьогодня рано, а адмірал Кондуріотіс післав по Юрія Рґаліса, щоб він утворив новий кабінет.

Останній вислід виборів вказує, що прихильники Венізельоса вибрали 118 послів, а його противники, які стоять за здетронованим королем Константином, вибрали 250 послів. Сам Венізельос і всі його міністри, з вимком двох, перепали при виборах.

Кажуть, що Венізельос виїде з краю і що він дораджував своїм прихильникам, щоб вони послухали голосу народу.

Деметріос Гунаріс, провідник апозиції, заявив, що заграннична політика буде незмінена.

Вибори відбувалися під охороною війска.

Дві особи вбито вистрілами з вікон домів, що стоять напроти міністерства закордонних справ. Зоружена поліція рушила на місце нещастя і з того вийшла перепалка.

Війско стріляло при ріжних нагодах вчера, щоби розігнати після виборчі збіговиска.

Константин надіється повороту до краю.

ЛЮЦЕРНА, (Швайцарія), 16. падолиста. — Бувший грецький король, Константин, який перебуває тутки зі своєю родиною і давнійшим міністром закордонних справ, Ґеорґіосом Стрейт, надіється, що опозиція, яка побідила при виборах в Греції, закличе його повернути на престол.

Константин був здержливий у висловлюванню своїх думок, кажучи лише загально: „Я послухаю волі мого народа. Це есть справа самовизначення. Коли грецький нарід буде дальше привязаний до мене, то я мушу дати на це відповідь".

З ріжних сторін доходять вісти, що аліянти, а головно Франція й Анґлія, є противні поворотови Константина престол.

ЗАГОВІР ПРОТИ УГОРСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗА ПІДПИСАННЄ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

ВІДЕНЬ, 13. падолиста. (Пр. Тел.). — Угорське правительство дістало в свої руки плян, який наміряли виконати угорські тайні товариства в цілі повалення правительства на випадок підписання мирового договору з аліянтами. Коли би ця політична револьта була вдалася, то була би сейчас привернена Габсбурська монархія. В заговір мали бути вмішані протижидівські провідники.

По викриттю заговору угорське правительство поробило всякі средства осторожности і арештувало около 800 осіб підозрілих о змову.

"SVOBODA" (LIBERTY)

Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION United States:		ПЕРЕДПЛАТА в Злучених Державах:	
year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50

Single copy 4 cents. Поодиноке число 4 центи.

З Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо ці стоять в Злучених Державах нисше ціни. При вимінї числит 15 центів від кождого канадійського паперового долара

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ.

У відповідь на листи наших Читачів повідомляємо отсим, що редакція „Свободи" поміщуть кожду допись, лист, чи замітку кождого читача „Свободи" на кожду тему кождої громадської (публичної) справи, що є на порядку дня, як тільки та допись, лист, або її замітка мати-ме інтерес для читаючої публики.

Наша редакція не є противна, аби члени широкої української громади в Злучених Державах забирали голос в газеті і свобідно через неї промовляли до усеї громади, — але власне до того стремить і такі заходи підпирає, містячи всякі голоси на всякі теми, які лише вважає корисними для громадського діла.

Кождий Українець, що інтересується справами українського загалу в Америці і рідного краю в Европі, може, і повинен, користати із змоги і кагоди промовляти у важних справах до 20.000-ної української публики читачів „Свободи" від Атлянтійського до Тихого океану, а також в Канаді і в Полудневій Америці та в Европі.

Така виміна гадок і участь в дискусії над громадськими справами ширших кругів нашого загалу причиниться тільки до вияснення не одної справи та до ліпшого її зрозуміння, а рівночасно до більшого зближення між далеко і широко розсіяними членами громади.

Вкінці, громада пізнає в деяких важних справах не лише погляди самої редакції але також і других своїх членів, і тоді знати-ме, чи редакція іде за голосом загалу, чи проти того голосу, і беручи чинну участь у творенню української духової праці і поступу, зуміє також до сеї праці поставитись більше критично і красше її оцінити.

ЛІҐА НАРОДІВ І НАПАДЕНІ УКРАЇНСЬКІ КРАЇ.

Ідея Ліґи Народів красна — злучити всі народи, а радше держави до співділання для міжнародньої справедливости, для мира і для пошановання міжнародного права.

Вона має богато добрих сторін, але є і злі. Передівсім є се зле, що хотяй в конституції Ліґи є красні засади, то до неї принимано членів без розбору, чи вони відповідають тим засадам чи ні. Як принимано старі держави то бодай Рада Ліґи знала, що вони за одні; але чому на память принимано **нові держави**, хотяй Рада Ліґи не знала, що вони за одні; чи вони відповідають засадам Ліґи, чи ні.

Маємо на увазі **Польщу** і **Румунію**.

Польщу відбудовано таку, як вона була 1772 року. Чи та сумної памяти Польща заслугувала би тепер бути членом Ліґи Народів? А прецінь не підношено сумнівів щодо її членства і принято її. Вже в часі її приняття вона не відповідала засадам Ліґи і через принятте її нарушено 1. § конституції Ліґи, в якім сказано, що членом Ліґи може бути та держава, котра дасть наглядні запоруки своїх щирих намірів шанувати міжнародні зобовязання. **А вона, хотяй під кермою аліянтів перегорювала із Східною Галичиною в Парижі як з окремою державою, рівночасно напала на неї; а тепер вважає нападений край за свій і нищить, катує та грабить нарід нападеного краю, хотяй основателї і другі члени Ліґи тому нападеному краеви і народови в засаді призають право самостійности і самому про себе рішати.**

Дальші подібні злочини Польща поповнила у відношеню до других західних українських земель, як **Холмщина, Полісє** і західна часть **Волині**.

Потім такихсамих злочинів вона допустилась супроти **Білоруси і Литви**.

Друга заборча держава, яка засідає в Лізі Народів, — се **Румунія**. Вона теж заграбила розбоєм **Українську Буковину**, а потім за згодою аліянтів, оснувателів і членів Ліґи, також **Бесарабію**, якої північна часть (Хотин) є чисто українська, а полуднева, надморська, переважно українська.

Отже що з того, що ідея Ліґи Народів красна, і назва гарна, і засади хороші, коли членами тої Ліґи є такі держави, котрі якраз брутально топчуть її засади, а тимсамим чорне пятно кодають і на велику ідею, і на назву, і на ті хороші засади.

Николи Ліґа не буде Ліґою, ані не зможе боронити своїх засад, поки до неї буде належати Польща і Румунія, які потоптали її засади.

Коли Ліґа хоче мати успіх у своїй праці, то **насамперед у себе дома повинна мати порядок**.

Коли Польща і Румунія нарушили головні засади Ліґи (проголошені у вступі її конституції) і 1. § конституції, то **Ліґа на підставі 16. § повинна ті держави виключити спомїж своїх членів.**

Тим вона, значить, всі держави світа, що до неї належать, напятнували би ті злочини, яких Польща і Румунія допустились, і наложили би на них моральну й матеріяльну кару, а тимсамим показали би, що засади Ліґи Народів щось значать, а не є тільки клаптиком паперу.

І тоді вона аж здобула би собі поважання і респект в цілім світі, але поки вона у себе дома буде терпіти злочини, поти вона перед світом не зможе здобути собі жадного поважання.

Коли би Злучені Держави були членом Ліґи, американські Українці певно використали би се, щоби домагатись від американського представника в Лізі, аби зажадав виключення з Ліґи Народів Польщі і Румунії. Однак Злучені Держави не є членом Ліґи і американські Українці не можуть в сій справі зробити поважнійшого кроку.

Але можуть се зробити канадійські Українці.

Представник Канади засідає в Женеві яко член Збору Ліґи Народів. **Канадійські Українці** горожани, повинні звернутись до нього з домаганнем, **щоби підніс на Зборі справу польського і румунського забору українських земель і зажадав опорожнення тих земель заборцями або виключення заборчих держав з Ліґи Народів.**

Канадійські Українці не повинні занедбати сеї справи і навіть телеграфічно віднестись до представника Канади в Женеві, щоби станув в обороні нападених українських країв, а тимсамим в обороні засад Ліґи Народів.

ДО ГРОМАДЯН УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

(Комунікат Українського Горожанського Комітету у Львові).

Львів, дня 17. вересня, 1920.

Від довшого часу зменьшились жертвенність громадян Українців в Америці на цілі в старому краю. Ми від довшого часу одержуємо лиш дуже рідко і то незначні грошеві посилки з Америки. Також остають без відповіди наші письма й телеграми. Не знаємо, як собі се вияснити. **Зближається зима, найстрашнійша зима за час цілої війни. Велика скількість населення не перезимує її, якщо не прийде вдатна і скора поміч від Вас, заморських Земляків.** 133—

За Виконуючий Виділ Українського Горожанського Комітету у Львові:

Др. Степан Федак, голова;
Володимир Целевич, писар.

Гроші посилати через:
ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
або
ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР
у Львові, ул. Підвалле, ч. 7.

а рівночасно повідомити Український Горожанський Комітет, на адресу, Львів, ул. Руська, ч. 3.

З Америки і Канади пересилати гроші до львівських українських банків через пересилкові бюра, найліпше American Express Co., переказуючи їх в долярах.

ЗАПИСКИ.

По виборах.

Дня 2. падолиста с. р. в цілих Злучених Державах, від Атлянтійського океана до Тихого цілий день спокійно маширувало від ранку до вечера до скринок виборчих 30 міліонів горожан і горожанок.

Богато держав або народів не має тільки мешканців що Злучені Держави виборців, котрі одного дня перейшли тисячі і тисячі доріг, улиць і стежок, аби в тисячах і тисячах льокалів мирним способом, при помочі листка паперу, сказати свою волю і рішити про будуче життє-буттє своєї великої громади.

Трийцять міліонів виборців сказало волю 100-міліонового народу. Без гамору, без крику, без заворушень, а спокійно як у церкві.

Аж вечером зачали читати в голос від краю до краю Злучених Держав се, що виборці сказали тихо, мовчки, тайно.

Сказано так: Нарід не хоче теперішньої політики і господарки Вилсона; хоче нового правління, республіканського, яке має відкинути таку Ліґу Народів, яку Америці накидав Вилсон; має подбати про зменьшення дорожні, податків і т. д.

Так сказала картками виборчими більшість виборців, около 20 міліонів голосуючих, і се є законом.

Так заводять у себе зміни держави культурні, а держави в Европі, хотяй також називають себе культурними, досі ще поладжують свої справи ріжнаннем людий, рабунками, грабіжами, нападами, кріміналами, крадіжами, тюрмами.

Ґрефти.

В Америці раз-враз можна читати в газетах про ріжні ґрефти, себто хабарі, або гроші дані на підкупство.

Европейські люди, як се читають, то гадають, що тут все полягає на підкупстві; а тимчасом так воно не є.

В Америці є демократія і все виходить на світло дня перед широку публику. Натомісць в Европі, де панують старі звичаї тайної політики, тайної дипльоматії і тайної господарки, люди привикли всякі злодійства і хабарництва таїти. Однак мимо того таєння всюди звісно, що в Европі є більше злодійств і хабарництв ніж в Америці.

Причиною того, що в Европі є більше хабарництва є власне таєнне. Коли би в Америці так таїли злодіїв як в Европі, то кінця би їм не було, а з уваги на богатства Америки, не було-б їм і міри.

Одна річ, якої злодії і хабарники бояться, є світло дня; бо що вийде на світло дня, то вже й не мине кари.

І то світло дня лічить суспільність від хороби хабарництва як сонце лічить здорове тіло від зарязків, бацилів.

Українці, коли у них трафиться подібний трафунок з ґрефтами, також не повинні іти за стародавними европейськими способами таєння злого, але триматись способу американського і виводити злочини на світло дня, на сонце, для вилічення боляка, а не накривати його і ховати.

Недавно в Злучених Державах вийшли на світло дня ґрефти при управі будови торговельних кораблів і при будівельних підприємствах в Ню Йорку.

Немила се річ, то правда, але американський нарід вважає, що се зле, треба вичистити, і спокійно, холоднокровно але рішучо береться до чищення. І має в тім рацію.

„Опен шап".

Від якогось часу є між робітниками і властителями фабрик та робітень спір за так званий „**опен шап**" і „**кловзд шап**", або „**отверту робітню**" і „**зачинену робітню**".

„Американська Федерація Праці", яка є спілкою робітничих юній в Злучених Державах, стоїть за тим, аби там, де є юнійні робітники, вони мали першенство, а щоби не принимано не юнійних робітників. „А. Ф. Праці" ходить о те, аби всі робітники були зорганізовані, і щоби вони могли боронити свого по змозі як найвисшого заробітку. І длятого вона є за так званою „замкненою робітнею" для не юнійних робітників.

Натомісць роботодавці, котрі хотіли би мати як найтаньших робітників, волять не юнійних робітників, котрі не мають змоги боронитись ані не мають цінникових високих заплат за тижневу чи денну чи годинну працю, і тому заявляються за так званою „отверто робітнею" для не юнійних робітників.

Сей спір прибирає щораз більші розміри і стає поволи але постепенно щораз острійший.

Аби його полагодили робітники з роботодавцями, то тяжко сподіватись; але, гадаємо, юнійні робітники повинні дійти до порозуміння з робітниками не юнійними, як не загально, то бодай в поодиноких випадках. Коли є перешкоди для того, аби всі робітники належали до юній, то чому бодай юнійні робітники не могли-б з не юнійними порозуміватись і поступати згідно?

Пілсудський і Петлюра.

Польща в останньому часі зрадила:

Українців,
Білорусинів,
Литовців,
Москалів,
Жидів,
Аліянтів,
Америку,
Ліґу Народів.

А також всякі засади, крім злодійських, які тільки були то всі позраджувала.

З такою Польщею Петлюра підписав умову.

Підписав з Пілсудським дня 22. цвітня с. р.

Чи Петлюра вірив в „рицерство" польське, чи ні, досить що підписав і з своєї сторони дотримав, бо хотяй мав армію слабу а боронив Польщу навіть на Україні, в Галичині, де Польщі так потрібно як латки на новім убранню.

А як Пілсудський?

Як кождий Поляк! Підписуючи мир з большевиками в Ризі, лишив Петлюру самого.

Член польської мирової делеґації Василевський заявив в Ризі, що Поляки вивели Петлюру з Варшави на Україну, а так нехай вже собі самий раду дає.

Тепер Поляки далї „перегорюють" з большевиками в Ризі. Переговори, кажуть, можуть потягнутись кілька місяців. То так аби зима минула, а як сніги розтають, то Пілсудський знова забуде, що з большевиками підписав вступний мир дня 12. жовтня с. р., і знова готов зачати нову війну. Я тоді Петлюра буде у Варшаві, то він знов виведе його з дому неволі на Україну і знов буде з ним підписувати нові умови.

Як воно справді буде, не знати, хиба треба ворожбита кликати; але на се, що Польща кождого зрадить, то не треба жадного ворожбита.

Барон Врангель на Чорному морі.

Телеграми доносять, що барон Петро Врангель, котрого недавно Франція признала за уряд якоїсь „полудневої Росії", вже є на гостинним французьким воєнним кораблі і пливе собі на Чорне море.

„Свобода" не була на Кримі і в Парижі, а згори казала, як їхав Мілюков до Врангеля, щоби спішився, бо готовий з ним стрінутись на воді. Він не читав „Свободи" але знав, що треба поспішитись, і застав ще був свій „уряд" на Кримі, але як прийшли большевики, пішов разом з урядом на воду. Франція, котра признала Врангеля, тепер з гостинности певно завезе його до Парижа.

Денікіна Англія виловила з води і завезла до Лондону, а Франція за нею зловила собі Врангеля і завезе до Парижа. Обі вже мають у себе дома російські правительства.

Ще тільки Італія і Японія не мають російських правительств, а прецінь се не є така велика штука, як бачимо з двох прикладів з двома генералами.

Легко можна би довести до того, щоби всі аліянтські держави мали у себе російські правительства, всі, крім одної Росії, яка перебирає між правительствами як вередлива дівчина між жениками і ані руш не може дібрати.

Велс посилає книжки до Росії.

В минулу неділю нюйорський „Таймс" помістив другу статтю англійського писменника, по політичним переконанням соціяліста, Герберта Джорджа Велса. Він описує нужденне життє писменників і учених в Петрограді. Є їх до 10.000 душ. Вони далї працюють для писменства і науки. Большевики дали їм великі доми, де вони живуть обдерті, в лахах; печуть барабольї і пишуть учені книжки.

Хотяй схудли так, що убрання на них не має вже на чім триматись, але не просили вони Велса о хліб, лише о книжки. Бо від трох літ не знають, що в світовій науці сталося.

Велс дістав дозвіл від большевицького уряду і від англійського уряду і вишле вмираючим російським ученим книжок вартости кількадесять тисяч долярів.

Велс каже, що большевики, тримаючись своєї програми, мали тільки на меті нищенне, а за науку і загалом за культуру забули; аж тепер нагадали собі, тоді, як та наука разом з людьми, що для неї жили, вмирає. Пригадали, але запізно.

Рівночасно прийшла також телеграма з Росії, яка доносить, що славний російський писменник, Максим Горкий, оголосив рішучий протест против вязнення людий, що умом і серцем працювали для російського народу.

Отсей приклад також ярко показує, що большевицтво спосібне тільки до нищення. У своїм запалі до нищення вони нищать не лише буржуазію, але і науку і всю культуру, весь духовний поступ.

Що має спільного з буржуазією той, що думає над ліком проти чахотки (сухіт), і хотяй голоден, а не питає за хлібом, тільки за книжками, котрі помогли би йому зробити присмугу для суспільности, аби передчасно не мерла на сухоти?

З королівств республики.

Европа має ще 12 королівств, а республік, коли не числити

це не зорганізованих у Східній Европі, є всего 7.

Тепер був ченс на дві нові республики.

В Греції вкусила малпа короля Олександра і він помер. Тепер повстав спір за наслідника; одні хотять його брата Павла, а другі батька Константина.

В краю мав переважаючу силу премієр Венізельос, котрий є проти Константина, який вже сидів в Атенах на троні, відки його струтили аліянти.

Тепер відбулись в Греції вибори і всі сподівались, що як виграє партія Венізельоса, то Греція готова стати республикою, а він її першим президентом. Але він при виборах програв, а виграли приклонники бувшого короля Константина. Значить, малпа не усунула королівського престола.

Другий королівський трон бель є в Голяндії. Там знова королівський рід вигасає, а члени парляменту в Газі кажуть, мають позичати собі з чужих фамілій, аби панували з голяндського трону, то вже радше нехай би Голяндія була республикою.

Нагорода писменників.

Не лише в Петрограді тепер писменники їдять пісні барабольї. Богато писменників з голоду вмирало або вмерло, бо люди звичайно міркують, що той, хто працює для царства духа, не потребує хліба насущного, і не дають йому. Але зате, як він помре, то будують йому памятник, оден або і більше; вмерлого везуть до „палати слави"; кладуть йому вінці і так дальше.

В красній але сумній, гористій Норвеґії появився тому 40 літ молодий талановитий писменник Кнут Гамсун. Зачав він писати оповідання і носити по газетах, аби друкували. Ніхто не хотів. Тоді він поїхав до Америки, де був робітником на фармі, а потім кондуктором на стріткарі в Шикаґо; зaробив трохи гроший; вернувся до Норвеґії і там в столиці, Християнії, видав свої твори, на яких стратив. Писав далі, не заробляв. Попав в нужду і голод. Аж описав свій голод в повісти п. з. „Голод", здобув собі славу, велике імя і добрі заробітки. З того часу вже жив ліпше.

Нині він має 60 літ і діждався шведської нагороди Нобля (кількадесять тисяч долярів).

Другий писменник, який дістав нагороду Нобля, се німецький писменник, Карл Шпіттелер, із Швайцарії, котрий має 70 літ.

То є знак, що люди вже дають нагороду писменникам не лише по смерти але і перед смертю.

В кождім разі поступ.

Віденъ.

Віденьский кореспондент нюйорського дневника „Івнінґ Пост", Т. Р. Ібарра, кпить собі з старої столиці Відня і радить йому оголосити такий анонс:

Пошукує місця. — Одно з найбільших і найславнійших міст у світі пошукує місця яко столиця великої державы. З повним уладженнем і величавими державними будинками. Цілий добір державних, краєвих і міських урядників. Великі палати на поміщення найвизначнійшого монарха і як найбільшого двору, або і президента республики, що склонний до вибагливости. Величавий будинок на оперу, театри, музеї, парки, історичні товариства, статуї, товариське життє, нічне життє, і все, чого вимагається від світового осередка. Добрі зелізничі получення і бизнесові догідности. Найліпші рекомендації. Адресувати: Місто Віденъ, вислужена столиця бувшої австро-угорської монархії, республика Австрія.

Ніби Віденъ був рихтований яко столиця для 50 міліонів душ, а йому тепер дали крім його двох міліонів душ ще лиш тільки 4 міліони душ.

То так як би зробив реставрацію на 100 людий, а мав лише 10 осіб. Банкротство.

І наддунайська столиця банкротує.

Але чи се тільки з Віднем?

А що діється з Будапештом?

Або з Петроґрадом?

Бувало горді пишались, ані суди Боже було приступити до них.

Але хто високо літає, той низко сідає.

Нині на старий Віденъ дивилась Варшава. Малпує її до слова.

А доля лиш сміється...

Вона прийде, зробить порядок з Варшавою, а тоді її прийдеться хиба теж шукати місця. Не знати тільки, чи хто її приме, бо свідоцтва моральности вона ні від кого не дістане.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА!

Від 11. с. м. зачалась в цілих Злучених Державах кампанія за приєднуванием і приниманием членів до Американського Червоного Хреста.

Річна вкладка виносить $1.00.

Кождий горожанин і мешканець Злучених Держав повинен вважати своїм обовязком бути членом А. Ч. Хреста.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Павло Сирганюк, Савт Бенд, Індіяна. — Східна Галичина ще досі остає під польською військовою окупацією. Порядку там жадного нема, але панує анархія, гніт і повісні хороби. Ніхому не радимо тепер їхати до Галичини. Ті, що поспішились і поїхали до Галичини, пишуть тепер відтам листи до знакомих, що прийшли на країну пекельних мук; кажуть, що хотіли би вернутись до Америки, але, розуміється, тепер се майже неможливе. Треба ще якийсь час здержатися з виїздом.

О. Олесь.

О, НЕ ПРОСТИТЬ ВАС ГНІВНА УКРАЇНА.

Гаукайте, кпіть над рідною землею,
Вкривайте склом і терном нашу путь,
Вбивайте вас байдужностю своєю,—
Призирством діти вас убють!
На батька син огаьблений не гляне,
Зречеться матері безтямної дочка,
І Гонти гнівний дух з могили встане,
І прийде тінь Залізняка.
Даремно-б ви упали на коліна,
Об землю бились би в тепетах каяття;
О, не простить вас гнівна Україна
За вік ганебного життя.
І в ранок той, коли ударять дзвони,
І вас на суд народній приведуть,
Із тисяч уст розітнуться прокльони
І вам на голови впадуть.

НА „РІДНУ ШКОЛУ"

ЖЕРТВИ ПОСИЛАЄТЬСЯ ДО:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, 30 E. 7th STREET, NEW YORK CITY.
ЗБІРКУ КОНТРОЛЮЄ ДР. СЕМЕН ДЕМИДЧУК.

До тепер зложили:

Число	Імя і назвиско	звідки	зложив $	ц.	викликає:
1.	Збірка в церкві	Бруклин, Н. Й.	10	00	Церковну громаду в Майнерсвіл, Па. і церковну громаду в Честер, Па.
2.	Др. С. Демидчук	Ню Йорк, Н. Й.	5	00	Дмитра Остяка з Филаделфії, Па. о. Івана Кутського з Ембрідж, Па. Марію Білик з Шікаґо, Ілл.
3.	Никола Росоловичъ	Филаделфія Найставн, Па.	10	00	А. Гелу з Йонґставн, О. Михайла Поляка, з Шікаґо, Ілл. Дмитра Капітулу з МкАду, Па. на довільну жертву.
4.	о. Олександер Пристай	Карнеґі, Па.	5	00	Семена Ядловського з Джерзи Сіти, Н. Дж. Романа Слободяна з Джерзи Сіти, Н. Дж. Юліяна Павчака з Ню Йорку.
5.	о. І. Кутський	Ембридж, Па.	5	00	о. А. Пика з МкКіз Ракс, Па. о. Е. Сидоряка з С. Питсбурґ, Па. о. М. Кузіва з Елизабет, Н. Дж.

ЧАС ПРИЙТИ ДО ПОРЯДКУ!

І МОЖЛИВО, ЛИШ ТРЕБА ЗДОРОВОГО ХЛОПСЬКОГО РОЗУМУ І ДОБРОГО СЕРЦЯ.

(Допис „Свободи").

Pittsfield, Mass., Nov. 11, 1920.

Що з У. Н. Комітетом?

Ось таку допись прочитав я в 136 ч. „Свободи" з Бостону, Масс. Автор тої дописи п. Ілля Чопик своїми щирими словами з любови до свого бідного народу в старім краю зворушив моє серце і змусив мене взяти за перо. І я від себе хочу дещо в тій справі написати і поділитися своїми думками в нашим загалом на іміграції. Що рідному краєви треба помогти, то про се тут вже і писати не буду, бо вже про то досить писалос. Але хто то тому завинив, що ми тої помочі не дали; не вислухали просьби загибаючих братів, сестер, сиріток оставших по поляглих героях за святу справу, за вільну і независиму неньку Україну і по тих, що хотіли вибороти волю для себе і для нас?!! Сему винні не лиш наші провідники, але і наші браття робітники. Обі сторони завинили і то немало. Що наші провідники винні, то ми се добре знаєм, але не всі, тому я хочу осьтут пояснити тим, що ще не знають і шукають причин, хто винен, і відкрити винуватців.

У. Н. Комітет винен, що не дав помочі рідному краєви з сеї причини, що мав нагоду і гроші до розпорядимости. Що У. Н. К. мав великі політичні розходи, то се не дасться заперечити, але У. Н. К. повинен був більше числитися з відділами і членами та жертводавцями і повинен був так робити: давати гроші на політику, але і відсилати поміч загибаючим в старім краю, а як гроший вже бракувало, то повинен був знов відноситись до своїх відділів з просьбою о поміч, і так, де вислав поміч, повинен був зараз дати до відома загалу, що там або там тільки вислано підмоги; а потім, як би знов прийшла просьба о поміч зі старого краю, то знов повідомити, що У. Н. К. хоче і радий би вислати, але фонд вже вичерпаний, а відділи, члени і щирі жертводавці в той час посипали-б жертвами. Але У. Н. К. ані просьби ані відозви не поміщував в часописях до людий, ані на се сам не звертав уваги, а тому і загал зачав бунтуватись. **Було давати і просити: дайте! а не просити дайте, а не давати!** Правда, що розхід політичний треба тримати в тайні, але про справу матеріяльної помочі можна було містити в часописях, навіть що тижня. А знов робітники, весь наш загал, винен, що як У. Н. К. направлено і відлучено політику від помочі матеріяльної на останнім зїзді дня 29. цвітня с. р., де і я був присутний яко делеґат і голова місцевого У. Н. К., не підперли народньої роботи, яку було ухвалено розпочати, але ще й ту ухвалу, ту працю зїзду розбили, знищили до тла на шкоду нам і нашим братам в старім Ляхами зруйнованім краю. Вони послухали большевиків російських і агентів польських, бо вони їм казали: „Не дай ані цента своїм провідникам, бо то буржуазія; вони бють руського і польського робітника!" І вони так зробили як їм русско-польські яничарі наказали.

Отже, — обі сторони завинили, а сегодня сотки тисяч нашого народу гине в чужих криміналах, на шибеницях, з тифу, голоду, а ратунку ні звідки, бо чужі обдирають, а свої відвернулись і кажуть: Ми вас не знаємо, ми ситі, вбрані слухаєм ворожих розказів, що нам кажуть: Бий свого, бо то буржуй! Як би в нас був здоровий розум, встид і любов до свого народу, того-б не допустили і не слухали-б тих большевиків, котрі казали: Не дай цента для свого краю! А чи ти знаєш, робітнику український, що тісамі братчики соколи всюди, майже в кождій місцевости Америки устроювали віча разом з царськими агентами, як Марков Сохоцький, Вергун, і разом під царським прапором сипали погроми в сторону твоєї робітничої вітчини; разом кричали: Будь большевиком, карпатором, а не будь Українцем? І як денікінські агенти так і ті ленінські не бились на галі, але збирали гроші проти тебе, український робітнику, і обі ті шайки вже кільканайцять разів посилали і посилають орду на тебе, робітнику, на то, аби тебе змести з лиця землі. Я і на вас також складаю вину, бо ви повинні їм відповісти: Як ви до нас відноситесь, так ми будем відноситись до вас! Ми не позволим вам розбивати української справи для Вергунів і для большевиків! Ми збираєм жертви на ратунок від смерти українських робітників, котрих Польща тримає в арештах. І то є справа свята всіх нас робітників дати їм поміч!

Щодо дому У. Н. К. то правда, що Екзекутива купила без відома загалу і то за гроші ще з „українського дня", але як би ми всі хотіли залагодити справу як слід і показати культурному світови і ворогам, що ми не лишаємся позаду других культурних народів цивілізованого світа, то ми би ту справу залагодили в одній місяци. Не зважати на ситуацію на Україні. Хто на кого орієнтується, най там доля розсудить ціною крови людий. Ту справу лишім братам жовнірам на фронті. Вони й полагодять, бо вони там видять наочно, що і хто їм робить кривду, а хто добре. А ми тут залагодити можем і повинні. Справу можна залагодити в сей спосіб: Возьмімся всі до праці; хто що має в сій справі написати, най напише як найскорше, а „Свобода" най помістить, хто що напише, але не довше відкладати як до 15. грудня с. р. **А потім виберім людий щирих до праці і зложім їм на руки найменьше по два доляри кождий, а нас прецінь сотки тисячів!** А вони най гроші в цілій сумі, яка є в „українського дня", **віддадуть на руки Українського Горожанського Комітету у Львові,** а дім візьмім собі і на себе, бо дому нам потрібно лиш з новим, і інакшим урядом. Прецінь встид, аби ми одної інституції не мали загально-народної в Ню Йорку! Але та інституція має бути народним добром, а не Екзекутиви. Як тільки хочем далі працювати і боротись, поки не виборем волі і повної свободи українській народній республіці, то дому потрібно, де містилося би інформаційне бюро, котре би слідило за найменьшим злочином ворога і подавало до відома цілому світови, а також видавало що найцікавійші книжочки про минувшину і теперішню боротьбу нашого народу за независимість України; щоби перекладало на англійську мову і роздавало поміж Американців та Англійців; щоби розсилало по відділах, а відділи з тим мають застосуватись після вказівок Екзекутиви. Тесамо бюро мало би висилати гроші до старого краю, українським робітникам продавати шіфкарти і помагати спроваджувати з краю родину, чи кого би хто собі хотів, та робити все ретельно, аби ніхто не нарікав. Весь дохід з того давати до фонду, а робітникам за працю, хто буде тим орудувати ми мали би платити після угоди. Головні урядники і робітники мали-б обходитись добре з людьми. Хто би зайшов до дому або до бюра, обійтись з ним по людськи і на всі запити відповідати прихильно і чесно. Весь фонд аби ішов до одної каси і з тої каси все малося би виплачувати; всі просьби зі старого краю о поміч, чи то на просвіту чи на поратунок радо вислухати і як найскорше поміч відсилати, а розходи подавати до часописий що місяця і до відділів на руки голови відділу. Далі вибрати двох людий яко референтів на віча: одного зі старого краю, котрий видів всі події на Україні і може добре народови представити і розбудити серце до любови свого народу, а одного з Американських Українців, котрий володіє добре англійською мовою і єсть ситизеном. Ті два референти аби їздили від міста до міста, де їх запросять або де есть відділ; загалом, від стейту до стейту і реферували на вічах в справі помочі рідному краєви і в справі політичній по українськи, а де потрібно між Американцями то по американськи. Вони повинні мати зі собою маленькі цікаві книжочки і образки, як посткарти із старого краю і продавати на вічах поміж публику, а бюро мало-б всього достарчати зі старого краю. Референтам дорогу і за час мала-б платити головна каса, а гроші зібрані на вічах відділи мали-б засилати до головної каси і за продані книжочки і картки. Відділи повинні приймати в члени людий доброї волі і під присягою на синьо-жовтий прапор, а хрунів і крикунів цілком не приймати. На уряд вибирати робітника, попа, інтелігента, хто тільки здатний і щирий Українець, бо з усіх є добрі і злі. **Заможнійші люди, а спеціяльно бизнесмени повинні жертвувати більше, при кождій нагоді.**

Зїзду досить раз на рік, аби не витрачувати гроший на дороги делегатів, а вже як відбувається зїзд, то справу добре обговорити і часу дати доволі на наради. Зїзд найлішше відбувати в суботу і неділю, бо тим ощадиться кошти і ліпша нагода прибути на зїзд.

Може хто скаже, що се щодо дому і бюра, що я тут написав, не потрібне, але, дорогі браття, війна може потягнутись довго або скінчитись на якийсь час, не освободивши нас, а друга війна може бути за плечима, а чи тоді ми не казали би: А, ми запізно взялись? Нам треба буде стати до отвертої боротьби, добре боротись, треба довго і вміло готовитись і бути готовим на случай тривоги, аби вже раз нас пізнали, що ми народ і нам належиться народня українська республіка. Як маєте ще живе серце, любов до рідної вітчини, то підопріть справу, але зараз, бо потому буде запізно. Не гідний той носити українське імя, хто під сю пору стоїть і тільки приглядається з заложеними руками. Тепер така хвиля, що найменьший свідомий Українець повинен дати помічну руку в боротьбі за волю. Тож я ще раз кличу до вас: До діла, бо пора се великая єсть! Сповнім ті слова, що ми співаєм в нашій пісні, „щоб вернути її честь, ляжем головами і назвемся України вірними синами".

Теодозій Спасик.

ПО УПАДКУ З. О. У. Н. Р.

Розцвилі на гробах зривають квітки,
Брудними руками звивають вінки.
На теплих ще тілах заводять танки:
Гуляють, пирують без впину.

Їх серця камяні, чола їх мов мідь,
В народні святині наруги ллють їдь.
І в душі і в серця рабства щепіять гидь,
А зраду пестять, як дитину.

Лютуйте, пируйте, кров лийте кати —
Проте не дійдете своєї мети —
Із кождої каплі месники-ме рости,
Горіти-ме серце завзяте.

Горіти, стерегти-ме батьківських меж,
Хоч в муках, хоч в ранах, хоч в лунах пожеж.
Поки ми живемо, спокійно не всне́ш,
Спокійно не всне́ш, лютий кате!

8. VII. 1919.

Марія Підгірянка.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЧОМУ ПОБІДИВ НАПОЛЕОН?

З бідного хлопчини ввійшов у найвисшій степень суспільного становиска, славного воєводу і цісаря Франції. Чому? Тому що вважав на своє здоровле. При першій хвороті переконався, що повстала вона задля нездорового жолудка. Від сего часу почав вважати на поживу. Добра їда виторювала здорову кров і давала бистру думку. Наполеон пильнував своє черево. Але не кождому чоловікови обставини позваляють на се. Звичайний робітник дуже легко може затратити найкрасші свої сили. Нездоровий жолудок наносить всякого рода слабости. Невральгію, осцалість, обезсиленне, біль голови, ревматизм і инші хвороти, що відбиваються скоро на лици чоловіка, наче в зеркалі. В такому случаю, конечним є скора поміч. Без доброго ліку слабостий таких не можна позбутись. А найліпшим ліком проти тих недуг є **Босака Лічниче Гірке Вино.** Не думайте, що в теперішних часах можна продавати лихий товар. Хто отже почуває себе нездоровим, хай постарається мати у себе в дома сей знаменитий лік. Пишіть на адресу: BOSAK MANUFACTURING COMPANY, Scranton, Pa.

СТРАЙКИ, БЕЗРОБІТТЄ І ДОРОГИЙ РЕНТ.

Кажуть що на се нема ради. Коли подумаете і безрадно не будете тратити послідний цент виратуете себе і свою родину від нужди. Купіть дім в Ню Йорку і околици на довголітну сплату з малим капіталом кількасот долярів. Будете даром мешкати а Ваші тенери виплатять рентом рату за дім — Купіть фарму близько Ню Йорку а не будете мали страху перед страйком і безробітем. Пишіть до нас зараз а ми маемо під рукою кільканайцять домів в Ню Йорку і Бруклині. — Кількадесять фарм в околици Ню Йорку. Мала вплата.

Пишіть до відділу реальностий на адресу: 136—

Ukrainian Export Co., Inc.
318 Broadway,
New York, N .Y.

ФАРМА 66-АКРОВА в стейті Ню Джерзи з чого 35 акрів орної землі, решта ліс грубий і пасовиско, річка перепливае фарму, сад з 50 яблінок, 20 черешень, 12 слив, много овочів на фармі, 100 бушлів жита, 200 бушлів вівса, 100 бушлів бульби, кукуруза зі 7-мох акрів, до 15 возів гарбузів, капуста, бураки, морква, фасоля, ріпа, до 15 тон сіна, бочка сайдру, 10 молодих расових коров дійних, майже всі тільні, 1 бугай, пара коний, 20 безрог, 120 курий, всіляка потрібна машинерія. Дім добрий з ганком і ливницею, 8 румів, стайня на 14 коров, цементова підлога, курник, хлів, молочня, кошниця. Прихід до 200 дол. місячно за молоко. Околиця гориста, дуже весела і богата, густо замешкана Українцями. Ціна за всьо як тут описано $4850.00. Готівки треба $3.500.00, решта на легкі сплати. Голосіться до 20-го падолиста лише. 36-39

V. MAZURKEWICZ,
120—2nd Ave., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаесь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймаеться лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаесь оголошень з всякими давовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не мае обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

ПОШУКУЮ доброго партнера до бизнесу чищення вікон. Добрі місця роботи і поплатна робота. Прошу голоситись на адресу: H. LANOWAY, 206 King St., Charleston, S. C. 34-9

Пошукую своєї доньки **АННИ АЛЕКСАНДЕР**, котра мешкала останним часом в Монтреал, Канада. Хтоби про ню знав або вона сама, зволить зголоситися до: MARIA ALEKSANDER, 765 State St., Perth Amboy, N. J. 38-40

ДОБРА НАГОДА!

На продаж гросерня і бучерня. Бизнес добре вироблений межи Славянським народом; ціна дуже приступна. Інтересовані зволять голоситися впрост до штору на адресу: 38½ Green St., Jersey City, N. J. 84-39

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михаіла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаемо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволення. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

ПОКОНАЙТЕ СВОГО ВОРОГА.

Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваетесь тут як у себе в дома. Не можете поняти дійсного життя Американця, бо не можете з ним порозумітися і розмовитися задля незнання анґлійської мови. Нашою легкою методою Ви навчитесь мови протягом 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маемо богато вдячних письм. Пробні лекції і подробиці висилаемо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 02-04

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою диренцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаесь кождого часу. По укінченю видаемо ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

R. J. GLICK АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ
Офіс находить ся в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN PA

ФАРМИ! В LOWVILLE, N. Y.

1) Фарма 135 акрів, в добрім положенню, 4 милі від міста і стації зелізнової, 75 акрів орної землі, річка пливе через пасовиско, 13 коров, 4 ялівки, 3 телят, 1 бик, 6 пацюків, 2 коні молоді, стадо курий, усі машини потрібні на фармі. Ціна $5.500, готівки потрібно $2000.

2) Фарма 145 акрів, урожайної землі половина, 4 милі від міста, 10 коров, 2 ялівки, 5 телят, 3 коні, 5 пацюків, уся машинерія, кури, качки, гуси, голуби. Ціна $6000, готівки потрібно $2500. 37-40

Сі фарми продам тано протягом сего місяця. Прошу приїхати або пишіть на мою адресу; я мешкаю на фармі.

ТЕОДОР ПАВЛИН,
FLAT ROCK ROAD, LOWVILLE, N. Y.

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадае інформацій в тій справі хай зголоситься до: 43-

IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 E. 7th Street, New York City

ДАМО інформації як можна одержати презент вартости $1.50, за присланнем 3 одноцентові почтові марки на адресу: 37-44
J. B. COMMERCIAL HOUSE
Sta. D., Box 88,
NEW YORK, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, коления і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE FEDIW,
8 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИНАЙМАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Telephone: Orchard 2568.

ДО КРАЮ
найліпше випроваджуе: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 EAST 17TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4498.

ДО КРАЮ можете відїхати через ГАМБУРҐ і другі порти працюючи на кораблі пару годин денно при легкім занятю. Звертайтесь сейчас до: 22—
GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich St., New York, N.Y.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.
Години урядові від 4. до 8 пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довгих поклинів).

PHILADELPHIA, PA.

МАСКОВИЙ БАЛЬ
З ВЕЛИКИМИ НАГОРОДАМИ
устроюе
товариство „Любов"
ДНЯ 20. ПАДОЛИСТА 1920 Р.

в Metropolitan Hall, 715-717 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa. Початок о годині 7-ій до 12-ої в ночи. Вступ враз з гардеробою 40 цнт. До численної участи запрошуесь шановних Українців і Українок з Філядельфії і околиць.

37-39 Балевий Комітет.

NEW YORK, N. Y.

Драматично-співацький Кружок т-ва „Українська Бесіда" в Ню Йорку, Н. Й. відограе **в неділю, дня 21. падолиста 1920 р. ОБЛУДА І ЛЮБОВ,** образ з народного життя зі співами і танцями в 3-ох діях, А. К., в Українськім Народнім Домі, 217-219 East 6th St., New York, N. Y. Початок о годині 5-тій вечером. Ціна місць: 75 і 65 цнт. **По представленню Великий Баль.**

39-40 КОМІТЕТ.

ELIZABETH, N. J.

Українська Банда устроюе **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в суботу, дня 20-го падолиста с. р.** в Miller's Hall, 9 East Scott Place, Elizabeth, N. J. Початок о годині 6-тій вечер. Вступ 35 центів. Поважані Родимці з Елізабет і околиць! Укр. Банда з Елізабет, Н. Дж. уряджуе перворядний баль на горі міста, на котрий запрошуемо місцевих і позамісцевих Українців взяти участь в тім бали. 39-40

За добру забаву ручить
КОМІТЕТ.

NEW YORK, N. Y.

Українське товариство „Просвіта" в Ню Йорку, Н. Й., відограе в суботу, **дня 20. падолиста 1920** представлене **ІЛЬКО ПАЩАК або ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ,** драма в 5-ох діях, в гали Українського Народного Дому, 217-19 East 6th Street, New York, N. Y. Початок о годині 7.30 вечером. Вступ: $1.00, 75 і 50 центів. Режісер В. Лазаревич. Музика перворядна. **По представленню Баль!**

139-40 КОМІТЕТ.

ЗА ВИПЛАТУ
посилок грошевих в старім краю ґарантуе цілковито: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York.

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ.

Фарма 143 акрова, гарні забудовання, 5 акрів саду і 23 акри ліса. Земля чорна, 2 милі від міста, 8 коров, 3 коні, курий 80, богато сіна і збіжа, 360 бушлів бараболь, 400 бушлі яблок. Ціна за все $5,000, вплата $2,000. Маю до 100 инших фарм для бідних і богачів з виницями, поміж Українцями. Пишіть по катальог і мапку. 36-39

S. MOKANSKI.
Box 147, Bath, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВИНКИ.

700 коров для Німеччини.

700 дійних коров, раси гольштайн, які американські Німці закупили тут на дарунок для Німеччини, доставлено в сім місяци до Гамбурга. Стоваришенне, займаючеся сею акцією і доставою, зажадало запевнення від німецького правительства, що сі корови не будуть включені в артикули, призначені для военного відшкодовання аліянтам.

Всупереч сего американські Українці не то 700 гольштайнських коров не всилі дарувати своїм родимцям в краю, але і на 700 склянок молока не вистарчать їх жертви, які вони в теперішній порі складають на поміч рідному краєви.

Дещо про торговлю Канади.

Минувшого року спроваджено до Канади товарів вартости поверх девятьсот міліонів долярів. Що від тих товарів виносило поверх сто пятьдесять міліонів долярів.

Минувшого року спроваджено до Канади цукру вартости 36,000.000 долярів. Що коштувало десять міліонів долярів.

Вартість живої худоби, яку вивезено з Канади в 1919 році, була 38 міліонів долярів. Найбільше худоби вивезено до Злучених Держав.

Маринований лосос, вивезений з Канади в 1919 році, мав вартість понад 10 міліонів долярів. Більше ніж половину сеї риби вивезено до Англії, а трохи до Австралії.

Злучені Держави мають в Канаді шістьсот філій своїх фабрик.

Канадійський амбасадор в Злучених Державах.

Чи Канада буде мати свого амбасадора у Вашінгтоні, се залежить від канадійського правительства. Були поголоски, що першим канадійським амбасадором має бути бувший премієр Канади, Борден. Послідні вісти доносять, що канадійське правительство ще не рішилося, чи посилати свого амбасадора до Вашінгтону чи ні.

Відважна жінка.

В Гамілтон, Онтеріо, двох Італійців війшло до хати Віліяма Барра і просили, щоби позволив їм ужити телефону. Барр згодився, але в одній хвили Італійці відтяли телефон і кинулися на Барра, щоби відібрати від него гроші. Жінка Барра була в другій кімнаті і коли почула крик, увійшла до кімнати мужа і побачила, як Італійці привязували його до крісла. Не зважаючи на те, що напасники грозили їй револьвером, відважна жінка освободила чоловіка і помогла йому прогнати Італійців.

Признався до крадежі.

Альберт Ґрандін, 25-літний молодець у Німеччині, признався перед смертю, що він і його брат Гастон з своїми любовницями украли у вересни 1919 року три міліони німецьких марок з військової почтової каси. Альберт був сторожем каси, і при спосібности затягнув мішки з грішми до пивниці, потім повідомив про се свого брата і оба зі своїми любовницями забрали гроші і втікли до Парижа. Тут Альберт вів гуляще житте, а опісля купив собі готель і город з ресторантом. Коли на ложу смерти признався до крадежі, поліція арештувала його брата, котрий протратив уже був усі гроші і жив у великій нужді. Найцікавійше є те, що правительство нічого не знало, що пропали йому гроші з почтової каси.

Когут і курки.

На одній медичній конференції в Злучених Державах професор університету, др. Віктор Леспіназ, оголосив, що потрафив перемінити курку на когута. Він вирізав когутови ядра і приложив їх до курки так, що вони приросли до неї. Результат того був дуже дивний, а найбільше здивувалася курка. За кілька днів вона почала прибирати характеристику когута. Почав рости їй гребінь і уха, потім виріс хвіст і кігті. Гордо ходила вона по подвірю і старшувала над другими курками. Замісць кудкудакати стала піяти тонесеньким голосом. Зовсім виглядала як когут, тільки бракувало їй повного гребіня на голові.

Смерть царя і його родини.

Сензаційні подробиці про смерть царської родини з руки большевиків подано в книжці, яка тими днями вийшла в Парижи. Книжку ту написали брати Кароль і Генрик Омесси, котрі жили в Росії в часі великої революції. Відомости про смерть царської родини вони осягнули від Олексія Добровича, довіреного слуги цариці.

Після сього оповідання, коли большевицький комісар Яковлев повідомив царицю, що вона і її діти мають згинути, вона пригорнула до себе свої доньки і сина та благала за них, кажучи, що вони неповинні в тих злочинах, які їй закидають. З плачем пішли вони за Яковлевом у ліс. Морякови Деверенкови, котрий через кілька літ не відступав від царевича і тепер не хотів від нього відступити, завязали очі і гнали наперед, шпигаючи острими багнетами, а коли впав, лишили його нежwивого.

Моряки і жовірі та товпа народу з Екатеринбурга супроводжали засуджених на місце смерти, а коли котре хотіло утечи, колючими багнетами зганяли їх до купи. Велика княжна Тетяна три рази хотіла утечи з поломіни. Її кілька разів пробили багнетами, аж упала нежива у стіп жовнірів.

Цариця і її син відважно ступили в огонь і згинули серед диму і поломіни.

Цар, др. Боткін, генерал Татіщев, учитель Ґіліярд і двох льокаїв згинули в касарні, наповненій зорўженими жовнірами і матрозами. Серед диких окликів роздалися вистріли, цар ухопився за груди, подався взад і упав на бік в калюжи крови. Генерал Татіщев, пострілений в голову і покритий ранами, міг ще крикнути: „Убийники!" Його добили кольбою ґвера. Большевики танцювали довкола убитих і викрикували: „Нехай жиє республика!" і „Смерть тиранам!"

Кілько є правди в тім оповіданню, годі сказати.

Многі жінки так вже сотворені, що вони незадоволені, коли мають чоловіків, і незадоволені, коли їх не мають.

* * *

Деякі мущини є богачами помимо того що жонаті.

НЕЗВИЧАЙНО ВАЖНЕ.

КОРАБЕЛЬ NEW ROCHELLE НОВЕРНУВ В АМЕРИКУ. Балтийської Корабельної Корпорації, New Rochelle корабель прибув з повною лістою подорожників з Данціґ і Гавре до Ню Йорку. Першої класи подорожників 105 осіб, а третої 1.312.

Та сама компанія випускає на лінію Ню Йорк-Гавр-Данціґ еще один корабель, MERCURY, попередньо як власність Німеччини, званий BARBAROSSA. 139

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Буковина", від. 14, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 19. листопада, точно о годині 8-мій вечером, в Орієнтал Гарден Гол під ч. 193 Друга улиця. На сей мітінґ мають явитися всі члени, бо маємо важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Ставчанський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 20. листопада, в гали під ч. 93 Вен Бюрен стр., о годині 7.30 вечером. Проситься всіх членів, аби зійшлися на той мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — О. Лисак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Єдність", від. 163, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 20. падолиста, точно о годині 8-мій вечер. Кождий член мусить на тім мітінґу конечно явитися, бо будуть полагоджуватися важні справи. — П. Мельник, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 21. падолиста, точно о годині 1.30 пополудни, в церковній гали. Проситься всіх членів, аби явилися на той мітінґ в означенім часі, бо є богато справ до порішення, а між иншими справа видавання „Свободи" на будуче. — П. Воляник, предс.; А. Нацук, секр.; Н. Рошка, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим повідомляю членів тов. ім. Івана Франка, від. 83, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 21. падолиста, о 2-гій годині пополудни, в гали Укр. Амер. Горожан під числом 822 Н. Франклін стр. Позаяк є важні справи до полагодження, між иншими справа часописи „Свободи", над якою має відбутися поіменне голосованиє, то прошу, щоби всі члени явились точно на сім мітінґу. — С. Бабяк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подається до відома членам тов. „Згода", від. 62, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21. падолиста, о годині 3-тій пополудни, в гали Українського Дому під числом 6177 Гленмор Аве. Рівночасно взивається членів, аби всі явилися з відзнаками в суботу, 20. с. м., бо буде посвяченнє дому. Котрий член не прибуде, буде караний. — В. Волчаський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 229, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21. падолиста, о годині 12.30 пополудни, в гали церковній при Семій улиці. Кождий член є обовязаний прийти на той мітінґ, бо є до полагодження дуже важні справи від головного уряду У. Н. Союза, котрих то справ сам місцевий уряд рішати не може. На тім мітінґу кождий член має добре обдумати справу будучого видавання „Свободи", а відтак після своєї волі голосувати. Кождий член має вирівнати свій довг, бо в противнім разі зістане виключений з У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару після ухвали братства. — М. Коцюпка, пр.; М. Фадяцький, кас.; В. Тарас, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 85, взиває всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, аби явилися на мітінґ 21. с. м. Маємо важні справи до полагодження. Буде також голосованнє в справі нашої часописи „Свободи". Делегат здасть справозданне з XV. конвенції У. Н. Союза. Щоби ніхто з членів сеї справи собі не легковажив, бо заплатить кару, хиба що буде хорий або щось подібного. Будеться принимати нових членів до братства задармо, а до У. Н. Союза після статута. — О. Шараварко, пр.; О. Костюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. листопада, о годині 2.30 пополудни, в сали У. Н. Дому, ч. 217-19 Е. 6-та ул. в Ню Йорку. Обовязком всіх товаришів явитися на тих зборах, бо мається відбути голосованнє в справі нашої часописи „Свободи". — Н. Забавчук, предс.; В. Мартинів, секр. рек.